

Skattedirektoratet

Saksbehandler
Eldar Vistad

Deres dato
23.09.2009

Vår dato
01.12.2009

Telefon
22078166

Deres referanse
200906320 EP IKR/bj

Vår referanse
2009/762741/REIN/EVI
600

JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENTET
Postboks 8005 DEP
0030 OSLO

Høringsuttalelse – Finansinstitusjoners pantsettelse av egne kunders innskuddskonti - forslag om endringer i panteloven

Skattedirektoratet viser til Justisdepartementets høringsbrev av 23. september 2009 vedrørende forslag om endringer i panteloven. Forslaget innebærer en regulering av finansinstitusjoners adgang til å avtale panterett i egne kunders innskuddskonti. Med høringsbrevet fulgte departementets høringsnotat hvor bakgrunn og begrunnelse for forslaget fremgår.

Skattedirektoratet legger i utgangspunktet til grunn de betraktninger Justisdepartementet har anlagt for så vidt gjelder den uklarhet som måtte råde når det gjelder finansinstitusjoners adgang til avtalt pant med rettsvern i egne kunders bankkonti. Direktoratet har heller ikke grunnlag for spesielle merknader til det som er anført når det gjelder behovet for regulering av en panterettsadgang slik dette er meldt fra sammenslutninger som representerer ulike finansinstitusjoner.

Skattedirektoratets anliggende vil imidlertid være knyttet til hvorvidt det vil være ønskelig med en panterettsordning som foreslått. Bakgrunnen er den rolle som direktoratet har i forhold til underliggende organers innkreving av de offentlige skatter og avgifter som tilligger direktoratets ansvarsområde. I hovedsak gjelder dette de krav på merverdiavgift som står til innkreving hos skattekontorene og de krav på skatteområdet som står til innkreving gjennom fellesinnkrevingen hos landets kommunale skatteoppkrevdere. Det kan nevnes at samlet restanseportefølje bare for merverdiavgiften utgjør pr. i dag ca 7-8 milliarder kroner. Også for skattekravene er det tale om store milliardbeløp. Kravene er i medhold av skattebetalingsloven § 14-1 tvangsgrunnlag for utlegg. Skattekontorene og skatteoppkrevderne har særskilt namsmyndighet og forestår i stor utstrekning selv arbeidet med å sikre og søke dekket utestående krav. Skattedirektoratet representerer således en meget stor og i utgangspunktet usikret restanseportefølje, og vil være opptatt av om det fremlagte forslaget til endring i panteloven kan innvirke uheldig i forhold til arbeidet med å innfordre denne restansmassen. For de offentlige skatte- og avgiftskreditorene vil sikring og dekning gjennom utleggspant i innestående på bankkonti alltid være det alternativ en søker først, og som ofte vil gi dekning.

Selv om departementet antar at det allerede i et visst omfang forekommer bruk av avtaler mellom bank og kunde om pant i innskuddskonti, fremgår det også at en ved etablering av en lovfestet avtalepantordning som foreslått må legge til grunn at bruken av denne form for avtalepant vil øke. Videre fremholdes i høringsnotatet punkt 4.2 at en hver utvidelse av pantsettelsesadgangen vil skje på bekostning av kreditorer som ikke har muligheten til å sikre seg, ved at en utvidelse vil gi færre eiendeler å ta beslag i. Departementet viser således videre til at hensynet til usikrede kreditorer taler i mot at det gis regler om pant i egne kunders innskuddskonti.

På denne bakgrunn vil Skattedirektoratet advare mot nye panterettsordninger som svekker hensynet til usikrede kreditorer. Direktoratet vil likevel anta at graden av en slik uheldig innvirkning vil bero på hvilken

Postadresse

Postboks 9200 Grønland
0134 Oslo

skattedirektoratet@skatteetaten.no

Besøksadresse

Fredrik Selmers vei 4
Org. nr: 974761076

Sentralbord

800 80 000
Telefaks

22 17 08 60

rekkevidde og innretning den foreslåtte panterettsordningen i tilfelle vil få. Den bør således ikke gis større anvendelse enn de meldte særskilte behov måtte tilsi. Direktoratet har merket seg at panteavtalen må opprettes i direkte tilknytning til det engasjementet den er ment å sikre. Videre at det vil være oppstilt krav til at kunden som pantsetter vil være uten rådighet over midlene på den pantsatte innskuddskonto. Vi oppfatter da at det vil ligge mer spesielle behov til grunn ved slik pantsettelse av en innskuddskonto. Direktoratet vil av den grunn anta at omfanget vil være begrenset, og at det ikke vil være særlig praktisk med oppretting av denne type panteavtaler i forbindelse med vanlige låneavtaler. Det ville ellers vært grunn til å frykte at etablering av en alminnelig panterettsadgang i innskuddskonti som mulig sidesikkerhet til andre sikringsmuligheter raskt ville fått alminnelig anvendelse. En ville i så fall mistet tilgang til det klart mest anvendelige utleggsobjekt for sikring og dekning av bl.a. store offentlige skatte- og avgiftskrav.

Det kan også være grunn for Justisdepartementet til uttrykkelig å ta stilling til situasjonen for en etterstående utleggspanthaver i slike avtalepantbeheftede innskuddskonti. Det bør da sees hen til de forhold som må antas å foreligge med hensyn til bankens tiltredelse av pantet, når innskuddskunden som pantsetter er fratatt rådigheten over kontoen så lenge engasjementet består mellom bank og kunde. Da det må legges til grunn at innskuddskontoen fortsatt tilhører kunden inntil banken eventuelt tiltrer sitt pant, må det kunne antas en dekningsmulighet i en panterett etablert ved utleggsforretning dersom innskuddskontoen skulle overstige bankens pantesikrede krav, jfr. dekningsloven § 2-2.

Skattedirektoratet vil for øvrig anta som klart ønskelig at en ved etablering av en slik panterettsordning, foruten å oppstille krav til skriftlig opprettet panteavtale mellom bank og kunde, også må kreve for å oppnå rettsvern at avtalen må tinglyses på pantsetters blad i Løsøreregisteret. Dette vil foruten å sikre krav til notoritet og publisitet, også gi en mulighet for å se hvilket omfang en slik ordning måtte få.

Med hilsen

Jan M. Magnus
avdelingsdirektør
Rettsavdelingen, innkreving
Skattedirektoratet

Eldar Vistad

Kopi til Finansdepartementet